

ייצג פון פריי

תולדות | עיונים | הערות

התחזקות | התעוררות | מכתבים

בעניני רביה"ק מברסלב זי"ע

מכתבי מוהרנ"ת - עלים לתרופה, עם מכתבים חדשים והוספות מכת"י
ביאורים וצינונים, הערות והארות

פרשת בחקותי
שנת תשע"ד

יכולתי לבטל עצמי עד הנה בשום אופן, ועתה אני מתרשל בכוונה לבלי לנסוע מיד, כי אני רוצה לבא אליך בעוד יום או יומים כדי שיהיה סמוך לשבת קודש יותר, כי קויתי לה' שאז אוכל לחזקך ולאמצך בחסדו הגדול יתברך, שתסע עמנו לאומאן על ראש השנה הבאה עלינו לטובה, ואם ירצה ה' ביום ד' אבוא אליך בעזרת השם יתברך

[ר' יצחק ביקש מאד מאביו הגדול מוהרנ"ת ויל שיביא אליו לבקר אותו בעת חליו, שיראה מצבו וחולשתו, ויתפלל לה' שיזכה לצאת מחליו, ובפרט לזכות להיות על ראש השנה לאומאן, כמו שרואים בכל אלה המכתבים עד כמה ביקש את אביו על זאת, ומוהרנ"ת התכונן עצמו ליסע אליו, אמנם למעשה לא בא ר' יצחק לאומאן על ראש השנה בשנה הזאת שנת תקצ"ה, בשביל שהיה מוטל על ערש דוי.

ואפשר עוד שבשביל זה הרבה ר' יצחק בבקשה לאביו שיבוא לבקרו עכשיו לפני ראש השנה, כוונתו היתה להראות לאביו מוהרנ"ת שבעיניו יראה איך שהוא חולה גדול, ואי אפשר לו בדרך טבעי בשום אופן לבוא לאומאן, כדי שלא יצטער אביו בראותו שלא זכה להיות על ציון רביז'ל בערב ראש השנה הבאה, כן יש לומר בדרך אפשר] ולה' הישועה שבתוך כך תתחזק, באופן שאוכל לחזקך ולשמחך בישועתו יתברך עד שתוכל לנסוע אי"ה אחר שבת קודש לאומאן.

והנה היום בבוקר קודם אור היום, הגדיל צערך בלבי מאד, עד אשר בכיתי בדמעות על צערך, והתפללתי להשם יתברך בשברון לב. בעל הרחמים ישמע אנקתינו ויושיעך מהרה שתוכל להיות באומאן על ראש השנה הבאה עלינו לטובה, והיה בדעתי לשלוח היום שליח מיוחד אי' מאנשינו לחזקך ולבקרך.

ואחר כך בעת התפלה בא לביתי ידידנו כבוד ר' נחמן נ"י נכד אדמו"ר ז"ל נ"י נחמן בן הר"ר זלמן חתן רביז'ל, והרבנית מרת חיה ז"ל בת רביז'ל, דר בטולטשין] מוסר כתב זה, ונמלכתי מלשלות איש מיוחד. אך בקשתי ממך בני חביבי ידידי מחמד עיני הסר מלבך, הדאגות והגעגועים, ובטח בה' שיתהפך הכל לטובתך.

והנה בסמוך קבלתי מכתבך מר' לייבילע (ר' לייבעלי חתן ר' ראובן, מחשובי תלמידי מוהרנ"ת, אבי הר"צ ר' נתן ר' לייבעליס בעהמ"ס נתיב צדיק) והחזייתי נפשי מאד, בראותי כתיבת ידך אשר לזה כלתה נפשי. אך צער גדול מאד מגודל צערך וחולשתך, ובפרט מעוצם געגועיך אחרי, ובאמת הייתי מדלג על ההרים לבא אליך מיד, אך חשבתי דרכי והוא מהנמנע שאתמהמה כל השבוע אצלכם, על כן ההכרח להתמתין עד יום ד' אי"ה בא אבוא אליך בעזרת השם יתברך וכנ"ל.

נא בני ידידי זכור אל תשכח, שכבר דיברנו הרבה מענין אדם לעמל יולד (איוב ה, ז) ושבהכרח שיעבור על האדם הרפתקאות הרבה, שאי אפשר לאדם לידע מהם תחלה [עיין ליקו"ה הל' מתנה ה"ה אות ל"ב ול"ד על מאמרם ז"ל שלשה דברים באים בחיוב הרעת משיח מציאה ועקרב, ועל הפסוק על זאת יתפלל כל חסיד אליך לתת מצוא רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו]. והכל צריכין לקבל באהבה ולידע שכל מאורעותיו כלם לטובתו (ליקו"ה ח"א סי' ד), ועל ידי זה בנקל יותר להתפלל להשם יתברך, שיסיר המחלה והיסורים

המשך בדף 4

סימן ק"ג

ברוך השם, יום ד' תבא לאומאן בשמחה, תקצ"ד לפ"ק

אהובי בני חביבי, צר לי מאד מה שעדיין לא שבת לאיתנך, וביותר צערי גדול על עוצם געגועיך אחרי לבא אליך [עיין לעיל מכתב קמ"ו - קמ"ט]. ובאמת הוא דבר שאי אפשר עתה, כי חשבתי דרכי בזה הרבה, ואני רואה שאין זה רצון השם יתברך שאסע עתה לבטל עצמי מתורה ותפלה, מלבד שארי טעמים שבלבי. ואף על פי כן אם היתה העגלה הולכת וחוזרת לפה הייתי מוכרח לבטל עצמי על יום א' לנסוע, אבל מאחר שאין העגלה רק לשם, ואהיה מוכרח לשכור עגלה לחזור, ודעתי לחזור מיד, ויכול להיות שיהיה לך צער מנסיעתי מאתך יותר מהנחת [כי לא היה ברצון מוהרנ"ת להתמהמה הרבה אצל בנו, רק לנסוע לטולטשין ולשוב מיד כדי לקיים מצות ביקור חולים, ואפשר שר' יצחק מרוב תשוקתו וגיגועו לאביו ירצה שישאר עוד אביו אצלו, וכשיסע מיד יצטער על זה הרבה, או אפשר שיצטער ר' יצחק בראותו גודל הטילטול שמוהרנ"ת מטלטל עצמו כדי לבקר אותו]. על כן אמרתי שב ולא תסע עדיף, וטוב כי אהיה לך מעיר לעזור בתפלה ותחנונים כפי כחי, שהשם יתברך ירחם עליך ועלי וישיבך לאיתנך מהרה, ומציון יסעוך, ותזכה לנסוע מהרה על ציון הקדושה לאומאן על ראש השנה הבאה עלינו לטובה, נגילה ונשמחה בישועתו.

ובשבוץ הבאה עלינו לטובה יכול להיות שאהיה אצלך אי"ה, וקויתי לה' שבתוך כך תשוב לאיתנך, ונודה לשמו יתברך על ישועתך חיש קל מהרה.

דברי אביך המצפה לשמוע כל טוב מאתך

ואני מבקש ומוזהיר אותך שתסיר הגעגועים מלבך, ובפרט המרה שחורה והדאגות והפחדים תסירם מלבך, כי הם מפסידים לגוף מאד ח"ו כידוע (ליקו"ה ח"א סי' כ"ג, וח"ב סי' כ"ג) והבחירה חפשית אפילו אצל החולה, חזק והתחזק בכל מה שתוכל כי ה' עמך וכו', וזכות הצדיק גאון עוזנו יגין עליך בכל יום ובכל עת, ובזה יש ויש לנו לשמוח תמיד בעזרת השם יתברך, בכל אשר עובר עלינו, כי הכל לטובה, ולה' הישועה שיתן הרחמים בידינו וכו' (ליקו"ה ח"ב סי' ע"ג).

נתן מברסלב

סימן קנ"א

ברוך השם, יום ב' נצבים, תקצ"ד לפ"ק

אהובי בני חביבי, מה אומר לך בני מגודל צערי ומכאובי על צערך וחולשתך, ותשוקתי וגעגועי לבא אליך בלי שיעור, כי יותר ממה שהעגל רוצה לינק וכו' (פסחים ק"ב), אך מה אעשה כי רבו המניעות, כי לא

מוהר"ר נחמן נ"י, מגזע
הקדוש נכד הבעל שם
טוב ז"ל זכותו יגן עלינו
(חיי מוהר"ן סי' ק"ג)

מאמר: ראש בני ישראל

ליקוטי אמרים, תורת ושיחות והנהגות קדושות ממרן אור ישראל וקדושו

רבינו ישראל בעל שם טוב זצוקלה"ה

הנזכרים בספרי רביה"ק, ותלמידו מוהרנ"ת, ומשאר ספרי ברסלב

הרב המאור הגדול בנש"ק מופת הדור
גדול מרבן שמו נרדע בשערים מו"ה
נחמן נ"י
נכד לרבינו הק' בעש"ט זלה"ה
(הסכמת המגיד מקאונין זצלה"ה על

מאמר מ':

ע"ד.

לעובדא ולמעשה

והנה מימי ילדותו וימי נעוריו של מוהרנ"ת ז"ל נכסף
לכבו לעבודת ה' [כי לא המדרש עיקר אלא
המעשה], ומכל שכן בעת התקרבותו אחר כך לתלמידי
המגיד ז"ל שהיו עדיין בעולם, הלא המה הרב הצדיק ר'
זוסיא ז"ל, והרב הצדיק ר' לוי יצחק מבארדיטשוב, והרב
הקדוש ר' ברוך ז"ל, והצדיק ר' גדלי' מלינעין ז"ל, והרב
הצדיק ר' שלום ז"ל מפארבישמש. ושאר גדולים זכרונם
לברכה. ומאז נתעורר ונכסף יותר לקיום התורה לעובדא
ולמעשה, [כי בדבר הזה נתעלו יותר הצדיקים והקדושים
הנ"ל שהיו מצד הבעל שם טוב והמגיד זצ"ל].

(כוכבי אור, אנשי מוהר"ן מוהרנ"ת אות א')

ע"ה.

יודע מחשבות

ומיד בכניסתם לאדמו"ר ז"ל דיבר עמהם הרבה, וכתוך
שיחתו הקדושה סיפר להם ג' מעשיות. מעשה א'
מהרב מנאסקיז ז"ל, שבזה רימוז להם שיתנו מאד את
לבבם לכל דיבור ודיבור שיוצא מפיו הק' אפילו בעסקי
העולם, ולכל ידמו בנפשם שעל פי פשוט הוא מדבר את
דבריו חליצה. מעשה ב' מהרב ר' שניאור זלמן ז"ל, שבזה
רימוז על מוהרנ"ת ז"ל שירבה מאד לחדש בתורתו הק'.
מעשה ג' מהתקרבות הרב הק' ר' מיכל להבעל שם טוב
ז"ל, שבזה כיון למוהרנ"ת ז"ל מחשבתו שחשב אז,
ונתבהל ונשתומם מאד בראותו בעיניו כי לא נעלם מאתו
גם כל מחשבותיו ורעיונותיו העולים על לבבו, ומאז
נמשכו אליו בהתקרבות גדול מאד.

(כוכבי אור, אנשי מוהר"ן מוהרנ"ת אות א' וג')

ובל זה הוא מחמת שעיקר בירור המדמה שהוא בירור
האמונה הוא דייקא על ידי הצדיקים האמת שבזה
הדור דייקא. כי אין לך אלא שופט שבימך, כי צריכין
לברר האמונה בכל יום מחדש, כפי הידוש מעשה
בראשית שבאותו היום כנ"ל, שזה אינו מתברר כ"א על
ידי זה הצדיק שבאותו הדור דייקא, וע"כ מניח הבעל דבר
עצמו על זה לארכו ולרחבו להסתיר ולהעלים זה הצדיק,
ולחרבות עליו מחלוקת וקשיות כדי שלא יתקרבו אליו ח"ו,
מחמת שעיקר האמונה שהיא עיקר קדושת ישראל תלוי
בזה הצדיק דייקא כנ"ל.

כי כן צריך כל אחד להשתדל מאד להתקרב לצדיק
האמת שבדור הזה דייקא, ואין די לו במה שנתברר
המדמה וכו' על ידי קבלת התורה, ועל ידי הספרים של
הנביאים והצדיקים שיש מכבר, כי צריכין דייקא לבא
להצדיק האמת שבדור הזה, כדי לברר האמונה בכל עת,
כפי הבירור שצריכין בזה הדור בכל יום ויום מחדש וכו'
כנ"ל

ליקוטי הלכות הל' ברכת הריח ה"ד אות ל"ג)

ע"ג.

חומ השערה

תיכף כשנוטה אפילו כחומ השערה לשמאל זה בחינת
עבודה זרה ח"ו כמו שכתוב (דברים יא, טו) וסרתם
ועבדתם אלהים אחרים, שתיכף כשסרין מאחרי ה' כחומ
השערה זה בחינת עבודה זרה, כמוכא בשם הבעל שם
טוב ז"ל (עין ליקו"מ ח"ב סי' ס"ב), ותיכף באין המים הזיזונים ח"ו
ורוצין לשמוץ ח"ו כי הם רוצים להתאחו בהשגיאה הדקה
לגמרי ושיחי' לימודו רק לשמאל ח"ו, על כן צריכין זכות
גדול לעבור הים בשלום.

(ליקוטי הלכות הל' ת"ת ה"ג אות ד')

מהסכמת הגה"ק רבי מאיר בראד זצלה"ה על הליקו"מ:

הרב המופלא ומפלג בתורה ובחסידות המפורסם מוה"ר נחמן נ"י הגדול בשם טוב גידולי הקדוש זרע קודש מחצבתו נכד לה"ה הרב המפורסם בתורה ובחסידות ידיו
רב לו בעשר ידות בוצינא קדישא חו"פ קדוש יאמר לו, כל רן לא אנס ליה מו"ה ישראל בעש"ט ז"ל, והרב מוהר"ר נחמן הולך בעקבות אבותיו הק'...

מהסכמת הגה"ק רבי אפרים זלמן מרגליות זצלה"ה על הליקו"מ:

ירושא הוא לו מאבותיו, אבות מכלל דיאכא תולדות, שכן יונק מגידולי הקדוש, חוטר מגזע האלחי המפורסם בעש"ט זלה"ה איש המודות וזרעו לברכה זרע קודש
שם ומעשיהם עליהם מעידות...

מאמר משיב נפש

קב"ב

שאלות על חסידות ברסלב ומקורות מספרי קודש

מאת אחד הרבנים שלישי"א

שואל: כיון שאנו עוסקין לברר כמה דיוקים על מה שמובא בספרי ברסלב בענין גדולת רבי נחמן, הנה לבי נוקפי בכלל אם להאמין כל העניינים המובאים שם, כי נאמרו שם דברים שקשה להאמין בהם, ואולי יתכן שנמסרו שלא בדיוק ע"י תלמידים שלא שימשו כל צרכם, ואולי יש בהם הרבה דברי דמיון וגוומאות וכדומה, ואפשר יותר חמור מדברי דמיון והבן, ואם טעיתי נא להעמידני על האמת.

משיב: הנה במה שאמרת שאפשר הם יותר חמור מדמיון רח"ל, בוודאי כוונתך לחשש אפיקורסות או זילזול לגדולינו הקודמים, וע"כ אקדים בזה.

הנה אם נסתפק ח"ו בדברים הללו שנמסרו דור אחר דור ע"י תלמידיו הנאמנים, ובפרט רוב העניינים שנכתבו ע"י תלמידו המובהק הרה"ק רבי נתן, שכל ספרי מוהר"ן נכתבו על ידו, אף שלפי דעתך נדמה שיש דברים רחוקים מהבנה ושכל שלך, עכ"ז צריכין לקבלו, כי אם לא, אזי יכולין להסתפק על דברי כל גדולי הדורות, שנמסרו מפה אל פה דור אחר דור, ואח"כ נכתבו בספרים, ואם יכולין להסתפק, יש מקום להסתפק על הכל, ואין קץ לחששות, וכמ"ש מהרי"ד מבעלזא (ביתו נאווה קודש ניסן ח"א שס"ג) כי מי שאינו מאמין שהרה"ק רבי מאטלע מטשערנאביל פירנס את הל"ו צדיקים שבדורו, הוא אפיקורס, כיון שמקובל שכך היה, הרי מי שאינו מאמין בזה הוא אפיקורס.

אמת הדבר אם רואים דברים שבוודאי מוקשים ותמוהים המה נגד הדין ונגד הלכה, או צריכין להניחם בהצד, כי א"א להתנהג עפ"י הדברים הללו למעשה, וכמ"ש חז"ל (שבת י"ג): ברם זכור אותו האיש לטוב וחנניה בן חזקיה שמו, שאלמלא הוא נגנו ספר יחזקאל, שהיו דבריו סותרין דברי תורה, מה עשה וכו' וישב בעלייה ודרשן, ועכ"ז צריכין אנחנו למשכנני אנפשא לפרשם שלא יהיו סותרין דברי תורה, אף שלא יבינו הכוונה העמוקה שיש בו, יש ללמד ולדרשן ולקיימן. כמ"ש (קה"ר א' ד') בקשו חכמים לגנוז ספר קהלת מפני שמצאו בו דברים מטיין לצד מינות, חזרו ואמרו וכו', כי מצאו תירוצים שלא יהיו סותרים דברי תורה, וע"כ קיימו הפסוקים עם התירוצים, וא"כ הואיל וכל דבריו נתפרשים בטוב טעם, צריכין לקבלם כמו שאמרו.

הנה אפילו אם נניח שיש בדברי מוהר"ן דברים בלתי מובנים, אזי מי שהוא שוטה שואל קשיות, ושופט את כל הדברים עפ"י הבנתו הקטנה בדבר זה, כמ"ש בעבודת ישראל (אבות פ"ה מט"ו) וז"ל ארבע מדות ביושבים לפני חכמים וכו' משמרת שמוציאה את היין וקולטת את השמרים, והוא קאי על האדם השומע דברי תורה מפי הצדיק, ובודאי שגיאות מי יבין ולא ימלט שלא יוציא איזה דבר בטל, וזה השוטה השומע מחזיק עצמו בזה הדבר בטל לבד, ובוה מגנה בעיניו אף דברים הנכבדים. וזה בא לו מחמת שהוא כולו רע, וא"א לו שידבק בו רק הרע והדבר הבטל. וזה משמרת דקאי על זה האדם בעצמו שהוא כולו שמרים, ועי"ז נדבקו בו ג"כ השמרים, ומעשה היה באחד מעמי הארץ שבא לפני הרב המגיד דק"ק מעזריטש ובקש ממנו שיאמר לו דברי תורה. פתח ואמר לדוד שמרה נפשי כי חסיד אני, פ"י שמרה נפשי, לשון שמרים, שיפרוש ממני השמרים, וכששמע זה האדם דברי קדשו היה כור בעיניו גודל מעלתו, והוא לא שם אל לבו הדבר טוב היוצא מזה, כי בודאי הוא דרך אמת מדרכי המוסר, רק אחז עצמו בדבר הבטל. וזהו כאשר אמרנו עבור שהוא היה כולו שמרים ונדבקו בו השמרים ע"כ, (ובוודאי במש"כ שהצדיק מוציא איזה דבר בטל, אין הכוונה דבר בטל ממש, כי הלא מביא ע"ז המעשה מהדיבור של המגיד, שהיתה בזה מוסר, אלא הכוונה הוא על דבר הנראה לקצרי הדעת כדבר בטל בהשקפה ראשונה, בלי להתעמק להבין בדבריו).

וע"כ בני אדם שמחפשיין רק הדברים שהם קושי הבנה לפי דעתם בספרי הצדיקים, ואינם מסתכלים על כל כך הרבה דברי התורה שמעוררין ומחזקין לעבודת השם, הם בבחי' שמרים הנ"ל, ואין כוונתם להבין דברי הצדיק כלל, רק לחפש מומין, וא"כ להם בוודאי לא יהיו נתקבלין התירוצים והפשטים, כי לא באלה חפצים, רק בהקושיות לפי צמצום שכלם, אבל למי שמחפש את האמת, ורואה כל הדברים הטובים והיפים בדברי הצדיק, ועדיין קשה לו ואינו מבין איזה מן המאמרים, לאיש כזה מהני הביאורים.

ובאמת יש סוד בדבר, כי צריך שיהיה נמצא בדברי הצדיקים, דברים שיהיו נראים כשמרים, כמ"ש בתולדות יעקב יוסף (ואתחנן אות ז') להבין דברי חז"ל אין ממנין פרנס על הצבור אא"כ קופה של שרצים תלויין אחריו (יומא כ"ב). וגם יבואר כל המבזה ת"ח אין רפואה למכתו (שבת קי"ט:). והענין דכ' חכמי הטבע והביאו הרמב"ן כי ב' הפכים שהם ב' קצוות, א"א לחברן כ"א ע"י דבר ממוצע, שיהיה בו בחי' א' מזה ובחי' א' מזה, ושמעתי משל ממורי למלך ששלח בנו ידידו למרחקים כדי שיהיה לו אח"כ יותר תענוג, וברבות הימים נשכח מבן המלך כל תענוגי המלך, ושלח אחריו ולא רצה לחזור לאביו, וכל מה ששלח המלך יותר שרים חשובים אחריו לא הועילו כלום. עד שהיה שר אחד חכם, שכסות ולשון שינה כדמות הבן ההוא, ונתקרב אליו במדריגתו והשיבו אל אביו ודפח"ח.

שנת תקצ"ה, דברים אחדים

משנת תקצ"ה התחיל שנים קשים מאד לחסידי ברסלב. באותו שנה הבהרה ללהב יוצאת על חסידי ברסלב בכלל, ועל מוהרנ"ת ז"ל בפרט. וכדי לבאר קצת השתלשלות הדברים נקדים ממה שכתב בספר ימי התלאות ומספר טובות זכרונות, כוכבי אור, ושאר ספרים.

לגבי הספר "ימי התלאות", השתדלתי עצמי לכתוב כפי מה שכתבו הרה"צ ר' אברהם ב"ר נחמן זצ"ל, כפי אשר קיבל סיפור המעשה מאביו הר"ר ר' נחמן מטולשטיין זצ"ל משמשו הנאמן של מוהרנ"ת, ששהה בכל משך הזמן עם מוהרנ"ת ז"ל כמו שרואים בכל המכתבים, וכן קיבל משאר תלמידי מוהרנ"ת ז"ל שהרבה להתאבק בעפר רגליהם, ולקבל מפיהם את דבר ה', לכן העתקנו לשונו אות באות ככתבו וכלשונו, כי לשון חכמים מרפא.

והנה אין כוונתנו ח"ו לכתוב שלא בכבוד נגד צדיקים וחסידים המפורסמים בשמם הטוב, שחלקו על מוהרנ"ת ז"ל, כי כבודם במקומם מונח. אמנם כתבנו דברים כהויתן כפי שנכתבו בספרי ברסלב, ובכוונה היחיד, כדי שיובנו המשך המכתבים הנדפסים בעלים לתרופה משנת תקצ"ה ואילך.

ומובן שאי אפשר לצייר המצב עין בעין ממש, כל התלאות והרפתקאות דעו על מוהרנ"ת ז"ל המבוארים בהמכתבים, כל הגליות והנסיעות והבריחות שהוצרך מוהרנ"ת לנוד ממקום למקום בשביל שרבו עליו וישטמוהו בעל חוצות, ואין אפשר להבין כל הפרטים אמנם הבאנו זעיר שם זעיר שם, שיהיה קצת מוחש וציור לדעת עד כמה קשה היה המחלוקת, ומהיכן נצמח התחלת המחלוקת, שעל ידי זה יובנו דברי מוהרנ"ת, כי יש כמה דברים ולשונו בהמשך המכתבים שנכתבו באש קודש ובהתלהבות נורא, ואם אינם יודעים מה שעבר אז, קשה להבין הכוונה. וזהו החלי בעז"ה:

משה חניקעס

איש עשיר היה בברסלב, ושמו משה הנקרא בשם "משה חניקעס" והוא היה ממקורבי רביז"ל, והיה עקר מבנים, וכמה מעשיות היו לו עם רביז"ל, ורביז"ל לפני פטירתו אמר פעם עליו בזה"ל: משה אז ער וועט זיך גטי'ן און חתונה האבן, וועט ער האבין קינדער.

ואחרי פטירת רביז"ל סיפר מוהרנ"ת זאת לפני הנגיד משה חניקעס הנ"ל, אך משה לא היה לו רצון לזה, ואמר לו שכפי מה שדיבר הוא עם אדמו"ר מזה שאין לו בנים, הבין שהמניעה לזה הוא על ידו בעצמו. ומחמת זה היה כלאחר יאוש מלהוליד בנים, ולא היה לו אף מחשבה לגרש את אשתו הראשונה, ומוהרנ"ת הציע הדברים כמה פעמים לפני משה, באשר ששמע מפורש מרביז"ל כנ"ל. אמנם עדיין לא נתן משה אימון לזה.

כוונת ההערות והציורים בכדי להבין את המכתב הק', וברצונינו בעז"ה להדפיס כל המכתבים עם ההערות כדי לזכות את הרבים, לכן נשמה לקבל באמייל מן הקוראים היקרים "הארות" בין על דברי מוהרנ"ת ובין על דברינו כדי שיצא מתחת ידינו דבר נאה ומתוקן, ויאשר כוחכם למפרע

למכתבים למערכת, וכן לכתוב מאמרים להופיע בהעט סופר, אן להערות, וכן

מי שברצונו שייגע לו העט סופר על יד האימג'ל, יפנה:

CONGHVPRINTING@GMAIL.COM

אן להפעקס: 845.781.6701

להדועה על מול טוב לאנ"ש, יש לשלוח הודעה (עד יום ג' בשעה: 9:00 בבוקר):

מאתנו. כי אף על פי שהם לטובה, אבל אין בידינו כח ושכל לקבל הטובה הזאת, על כן אנו מבקשים אל שדי יתן לכם רחמים (בראשית מג, יד), שיהיו הרחמים בידינו (ליקוים ח"ב סי' א"ט) כידוע לך בני חביבי.

ולח' הישועה שיסור המחלה מקרבך לגמרי, ותשוב לאיתנך מהרה, ובא תבא ברנה לאומאן בעזרת השם יתברך על ראש השנה הבאה עלינו לטובה

[המעייין במכתבי מוהרנ"ת לבנו, יראה שר' יצחק היה מוטל על ערש דוי במחלה אנושה וקשה מאד, עד שבכל מכתב ביקש ר' יצחק במיוחד מאביו מוהרנ"ת שיבטל מזמנו היקר ושיסע במיוחד אליו מן ברסלב לטולשטיין כדי לבקר, ועכ"ז רואים מדברי מוהרנ"ת איך שהיה מלא בטחון ותקווה על מצב בנו, וראה בכל דבר רק טובות גדולות, והיה ברור בעיניו שר' יצחק יזכה אפ"כ להיות על ראש השנה באומן].

יתר מזה אין פנאי להאריך, ושלוש וחיים ובריאת הגוף וכל טובך

נפפשך ונפש אביך המעתיר בעדך

לכל אנ"ש שלום וישע רב

נתן מברסלב

סימן קנ"ב

ברוך השם, יום ב' דסליחות תקצ"ד לפ"ק

אהובי בני חביבי, אני עומד אתה בחד כרעא על העגלה לנסוע לאומאן, ונזכרתי באהבתך ועיכבתי עצמי לכתוב לך שורתיים אלו, וביום אתמול כתבתי לך על ידי ר' משה בהרב [נזכר במכתב רביז"ל לעיל סי' א' בעט איך איך וייער ר' משה בהרב] ומסתבר שדר בברסלב, ואפשר שהוא מ חניקעס, ורואין מזה שער סוכות שנת תקצ"ה היה בשלום עם מוהרנ"ת ור"ק] ובוודאי הגיע לידך, ואחר כך קבלתי מכתבך ולא נזכר שם שקבלת מכתבי, ומה מאד גדול צערי וכאבי על חוליך בפרט על ענין הקדחת רח"ל [ע"ע לקמן מכתב קנ"ח]. בעל הרחמים יעורר רחמיו העצומים עליך ועלינו, ויסיר ממך כל מחלה מהרה ותשוב לאיתנך בשלימות מהרה אכ"ר.

ונכון לכן בטוח יהיה שבוודאי אין אתה יוצא ממחשבתי, וגם אבקש כל יקירי אנ"ש להתפלל עליך, ותשלח על פדיון לידינו כבוד ר' יודיל [הנקרא גם ר' יודל מדיאשיב, מגדולי תלמידי רביז"ל, וחבר למוהרנ"ת ז"ל. וידוע בין אנ"ש שכחוהו היה רב בעניני פדיונות, וע"ע לקמן מכתב קנ"ג]. אפילו איזה סך מועט תוכל לשלוח, והשם יתברך ישמע תפלותינו ברחמים, ותזכה לכתובה וחתימה טובה לחיים טובים ארוכים ולשלום.

דברי אביך המעתיר בעדך

נתן מברסלב

שיעורים אויף אידיש אין ספר ליקוטי מוהר"ן!

לימוד ספה"ק ליקוטי מוהר"ן בכל יום

מען קען הערן אויף "אוצרות ברסלב" יעדן טאג א

עמוד בספה"ק ליקוטי מוהר"ן

718-855-2121

געלערנט "אויף אידיש" מיט א קלאהר'ן הסבר, לויט די

מפורשים און לויט ווי עס איז מבואר אין ליקוטי הלכות

חזקו ואמנו אחוי ללמוד ספריו "בכל יום", ולעיון ולחפש בהם למצוא בהם בכל פעם עצות להציל נפשכם (ע"ת מכתב ש"א)